

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОКЗ “ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ
ДІТЕЙ”

Українські письменники – дітям

Ярослав Михайлович Стельмах

Інформаційний лист

2019

УДК 016:82-93
С79

Ярослав Стельмах: інформаційний лист для дітей молодшого та середнього шкільного віку / ОКЗ “Харківська обласна бібліотека для дітей”; уклад. А.Ю. Чебослаєва ; ред. С.М. Загrevська. – Х., 2019. – 5 с. (Українські письменники-дітям)

Інформаційний лист знайомить читачів з творчістю відомого українського письменника Ярослава Стельмаха та його найбільш відомими творами, якими зачитуються книголюби. Видання розраховано на дітей молодшого шкільного віку та організаторів дитячого читання.

Матеріал підготувала:	Чебослаєва Г.Ю.
Редактор:	Загrevська С.М.
Відповідальна за випуск:	Трохименко Г.В.

© ОКЗ «ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ»
www.bibl.kharkiv.com
<http://www.bibliomiste4ko.kharkiv.ua>

ХОБД, 2019
Зам. № 6
Тираж 50

Бажає досхочу посміятися? Так? Тоді давайте разом з вами почитаємо веселі твори українського письменника **Ярослава Михайловича Стельмаха**.

Але для початку – познайомимось з ним самим.

Ярослав Стельмах народився **30 листопада 1949 р.** у Києві, у родині відомого письменника Михайла Стельмаха.

Хлопчик був обдарованим, мав різнобічні інтереси: займався плаванням, гімнастикою і навіть завоював спортивні разряди з боксу та боротьби. До того ж грав на фортепіано, любив гітару. Ярослав захоплювався ще й іноземними мовами – зі шкільної лави почав вивчати англійську та займатися перекладами.

Після школи Ярослав Стельмах вступив до Київського інституту іноземних мов, який закінчив у 1970 р., потому навчався в аспірантурі Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка (кафедра української літератури), займався перекладацькою діяльністю. *«Я почав перекладати, – згадує Ярослав Михайлович, – іще навчаючись у Київському інституті іноземних мов. Спершу мене зацікавила книга, яку мені привезли з Канади. Автор її – перший в історії свого народу ескімоський письменник Маркузі. Книжка адресована дітям і цікаво, дохідливо розповідає про суворе, сповнене небезпек і тяжкої праці життя ескімоських племен. Звалася вона «Гарпун мисливця» і працював я над її перекладом з великим задоволенням».*

Незабаром Ярослав вирішив звернутися до літератури для дітей, пояснюючи це так: «Мені захотілося написати кілька веселих книжок... у яких би не було зайвого дидактизму, вказівних пальців й менторського тону». Так на світ з'явилися казкові повісті «Голодний, злий і дуже небезпечний, або Якось у чужому лісі», «Вікентій Прерозумний», «Митькозавр із Юрківки, або Химера лісового озера», «Найкращий намет». Крім цих творів Стельмах написав багато веселих оповідань для дітей («Вабик», «День народження», «Санчата» та ін.). У кожному з них – доволі кумедні, але характерні ситуації з життя дітей. За спогадами друзів письменника, він «... умів без зайвої дидактики розмовляти з дітьми, навчати їх добру, товариській, допомагати один одному в біді, розрізняти добро і зло. І все це легко, з посмішкою, веселими пригодами».

Ярослав Стельмах відомий у літературі і як драматург. Уже перші його п'єси мали неабиякий успіх: у п'ятнадцяти театрах одночасно йшла п'єса "Привіт, синичко!", чималу аудиторію глядачів збирала "Шкільна драма".

Щоб хоч частково ліквідувати дефіцит п'єс для наймолодшого читача, Ярослав Стельмах створює "Митькозавр із Юрківки", "Вікентій Прерозумний", які

свідчать про знання автором дитячої психології, його вміння розкрити внутрішній світ дитини.

Широкої популярності набули також п'єси Я. Стельмаха "Гра на клавесині", "Провінціалки" та інші. За два з половиною десятиліття більше 20 п'єс Ярослава Стельмаха було поставлено театральними трупамі.

Понад 30 років він працював в драматургії, написав 25 п'єс і зробив майже 50 перекладів драматичних творів. Відбулося більше 100 вистав за його творами, які зіграні 2, 5 тисячі разів, і їх подивилося понад мільйон глядачів.

Його твори було високо оцінено: так, з книгою повістей та оповідань для дітей «Голодний, злий і дуже небезпечний» **у 2001 р.** Ярослав Стельмах став лауреатом найвищої літературної премії, якої удостоюються дитячі письменники України – премії імені Лесі Українки.

Звичайно, талановитий письменник міг створити ще багато чудових творів, але... на 51 році його життя трагічно обірвалося: **4 серпня 2001 року** Ярослав Стельмах загинув у автокатастрофі. Похований у Києві на Байковому кладовищі поруч з батьком, українським письменником, драматургом, педагогом, фольклористом Михайлом Стельмахом.

А тепер настала черга погортати сторінки його творів...

Стельмах Я. Голодний, злий і дуже небезпечний : повість-казка / Я. Стельмах // Голодний, злий і дуже небезпечний. – Київ : Початкова школа, 2000. – С. 3-64.

“У далеких і таємничих африканських джунглях жив лев Толябун. То був злий і невдоволений з усього лев. Він їв всіх підряд і якось ледве не зжер одного природолюбця. Але... Буртіус виявився хитрішим та відправив лева у далеку подорож. Толябун опиняється у зовсім Чужому лісі та загрожує усім лісовим мешканцям.”

Стельмах Я. Вікентій Прерозумний : казкова повість / Я. Стельмах // Голодний, злий і дуже небезпечний. – Київ : Початкова школа, 2000. – С. 71-110.

Одного разу йшов Вікентій (учень 4 класу) зі школи додому та мріяв, що було б, якщо б він опинився у XII-XIII ст. І раптом хлопчик побачив дивну об'яву: «Тільки сьогодні проїздом! Продавець чудес!». З цього й почалися дивні пригоди Вікентія...

Стельмах Я. Найкращий намет :
повість / Я. Стельмах // Митькозавр із
Юрківки. – Харків : Фоліо, 2016. – С. 43-
97.

Влітку Сергійко та Митько
приїхали у табір. Скільки ж
захоплюючих пригод вони там пережили! Приєднуйтеся
до них і ви!

**Стельмах Я. Митькозавр із
Юрківки, або Химера лісового
озера :** повість / Я. Стельмах //
Митькозавр з Юрківки. – Харків :
Фоліо, 2016. – С. 101-152.

Початок історії – зовсім
звичайний. Сергійко та Митько
приїхали у село відпочивати та
разом виконати завдання
вчительки – зібрати колекцію комах. Там вони
дізналися від старшокласника Василя про якесь
чудовисько, яке мешкає у лісовому озері. Друзі
вирішили його вистежити...

ЧИТАЙТЕ КНИЖКИ ЯРОСЛАВА
СТЕЛЬМАХА, І У ВАС ЗАВЖДИ БУДЕ ДУЖЕ
ГАРНИЙ НАСТРІЙ!